

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר שצדדים לו

בנק לאומי לישראל בע"מ ודיינרס קלוב ישראל בע"מ

א. פתח דבר

בפניי הונחה בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, (להלן: "**חוק ההגבלים העסקיים**") להסדר כובל שצדדים לו בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "**בנק לאומי**") ודיינרס קלוב ישראל בע"מ (להלן: "**דיינרס**"). ענייננו של ההסכם שבין הצדדים - הפצת כרטיסי דיינרס ללקוחות בנק לאומי. ההסכם כולל תניות המגבילות את הצדדים לו מלעשות שימוש במידע אשר הגיע אליהם במסגרת יחסיהם החוזיים.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי ההסדר אינו חל על חלק ניכר מהשוק, וכן כי הכבילות שבו אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור. כן באתי למסקנה כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלה והנימוקים שיפורטו להלן, מצאתי כי ראוי הסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.

ב. ההסדר הכובל

דיינרס, המוחזקת על ידי כ.א.ל (56.45%) ועל ידי בעלי המניות בכ.א.ל (שהם ברובם בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון בע"מ), עוסקת בהנפקה ובסליקה של כרטיסי דיינרס, בהתאם לרשיון של Diners International.

דיינרס הוא מותג קטן יחסית - בישראל הונפקו עד עתה 160,000 כרטיסים בלבד (בהשוואה לכ- 1,700,000 כרטיסי ויזה וכ- 1,400,000 כרטיסי מסטרקארד / ישראלכרט). 55,000 כרטיסי דיינרס הונפקו בהנפקה משותפת עם בנק לאומי, 58,000 בהנפקה משותפת עם בנק דיסקונט, 28,000 הונפקו באופן עצמאי על ידי כ.א.ל, כשיתרת הכרטיסים מתחלקת בין לקוחות בנקים שונים.

בין בנק לאומי לבין דיינרס קיים הסכם - מאז 1989 - שעניינו הפצת כרטיסי דיינרס ללקוחות הבנק. ההסכם מסדיר את התשלומים שיועברו בין הצדדים, ואת דרכי הניהול והתפעול של הסדר הכרטיסים. הסכם זה נותר בתוקפו גם לאחר הפרדת הבעלות בכ.א.ל ובדיינרס בשנת 2000.

בין היתר קבע ההסכם המקורי משנת 1989 הוראות המגבילות את השימוש שנעשה על ידי דיינרס ועל ידי בנק לאומי במידע המגיע לרשותם על ענייני הצד האחר. סעיף 13.א. להסכם המקורי קבע כך:

ר'ח' כנפי נשרים 22, ת.ד. 34281 ירושלים 91341 טלפון: 02-6556111 פקס: 02-6515330

jerusalem@antitrust.gov.il

"דיינרס מתחייבת בזה לשמור על סודיות גמורה ומוחלטת ביחס לכל מידע ישיר או עקיף שיגיע לידיעתה ו/או לידיעת עובדיה במהלך הפעלת ההסדר נשוא הסכם זה או לאחר מכן, באשר הוא נוגע או קשור לבנק ו/או לעסקיו ו/או ללקוחותיו או מי מהם.

כמו כן לא תשתמש דיינרס ולא תנסה להשתמש בכל מידע שיגיע אליה כאמור באופן שיפגע או עלול לפוגע בבנק, עסקיו או לקוחותיו..."

אם כן, ניתן לפרש הסכם זה כשולל מדיינרס את היכולת לפנות ללקוחות בנק לאומי, אשר החזיקו בכרטיסיה, לאחר שייפסק שיתוף הפעולה בינה לבין הבנק. פנייה מעין זו עשויה להתפרש כהפרת חובת הסודיות המוטלת עליה.

סעיף זה שונה: ביום 19 בספטמבר 2002 חתמו בנק לאומי ודיינרס על הסכם נוסף, המתקן את הוראות ההסכם המקורי. ההסכם הנוסף מתייחס לשיעורי עמלות ההפצה שישולמו על ידי דיינרס לבנק לאומי, כמו כן שונה סעיף 13, כדלקמן:

"היה והסכם ההפצה... יפקע ו/או יבוטל ו/או יופסק מכל סיבה שהיא, תודיע דיינרס על כך ללקוחות הבנק, המחזיקים באותו מועד כרטיסים שהופצו להם על ידי הבנק, במהלך תקופה שתחל לא מוקדם מ-30 ימי עסקים לפני המועד בו יסתיים תוקפו של הסכם ההפצה כאמור ושתסתיים לא יאוחר מ-30 ימי עסקים אחרי המועד בו הסתיים תוקפו של הסכם ההפצה כאמור, תוך ציון העובדה כי הלקוחות יכולים לפנות לדיינרס לקבלת כרטיס המונפק על ידה. נוסח ההודעה יוסכם בין הצדדים עד לא יאוחר מחלוף 30 ימים ממועד החתימה על הסכם עקרונות זה".

היינו, על פי ההסכם הנוסף, דיינרס רשאית לפנות ללקוחות אשר החזיקו בכרטיסיה, ולהציע להם את שירותיה, גם לאחר סיום היחסים החוזיים בינה לבין בנק לאומי, וזאת מבלי שהדבר ייחשב להפרה של חובות הסודיות אשר נטלה על עצמה.

ג. השפעת ההסדר על התחרות

הסדר ההפצה כשלעצמו נחזה כמיטיב עם התחרות. ההסדר מאפשר ללקוחות בנק לאומי ליהנות משירותי מערכת כרטיסי האשראי מסוג דיינרס, אף שדיינרס נשלטת כאמור על ידי בנק דיסקונט והבנק הבינלאומי. יצוין כי לקוחות בנק לאומי יכולים לעשות שימוש בכרטיס דיינרס גם ככרטיס בנק, ולקבל מידע על חשבונותיהם בבנק, אפשרות המגבירה את האטרקטיביות של הכרטיס.

ההסכם הנוסף קובע בסעיף 11.1 לו כי דיינרס לא תעשה שימוש במידע שבידיה על לקוחות בנק לאומי כדי להציע להם כרטיסי אשראי כלשהם. עם זאת, במקרה בו יפקעו היחסים החוזיים שבין הצדדים, תוכל דיינרס להודיע ללקוחות בנק לאומי המחזיקים בכרטיסיה כי ביכולתם לפנות אליה לקבלת כרטיסים המונפקים על ידה.

ההסדר המאפשר לדיינרס להודיע למי שהיו לקוחותיה על יכולתם לבחור בשירותיה, בבחינת Last Touch, ובד בבד מגן על האינטרסים של בנק לאומי במידע על לקוחותיו - נחזה כסביר, וכראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים. ההסכם מגן על זכויותיו של בנק לאומי במידע

הנוגע ללקוחותיו לאחר הפסקת שיתוף הפעולה. עם זאת, מאפשר ההסכם לדיינרס להתחרות על ליבם של לקוחות הבנק, לאחר פקיעת ההסכם ולהציע להם את שירותיה.

פטור דומה הוענק להסדר שנקבע בין בנק לאומי לבין כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כ.א.ל").¹ באותו מקרה כלל הסכם פירוק השיתוף בין בנק לאומי לבין כ.א.ל תניה שהגבילה את כ.א.ל מלפנות למחזיקי כרטיסיה שהיו גם לקוחות בנק לאומי, לאחר הפסקת שיתוף הפעולה בין הבנק לבין כ.א.ל. ההסדר מנע את התחרות על ליבם וכיסם של צרכנים רבים בשוק הויזה וגרע מן התחרות שהייתה צפויה להתפתח בין כ.א.ל, לבין לאומי וחברת הבת שלו לאומי קארד, בהנפקת כרטיסי ויזה. לאחר שפניתי לצדדים והודעתי להם עמדותי בדבר היות ההסדר שביניהם הסדר כובל, הגיעו כ.א.ל ובנק לאומי להסדר נוסף, אשר אפשר לכ.א.ל לפנות ללקוחותיה לצורך יצירת קשר עמם, על מנת שתציע להם את שירותיה (בדומה להסדר הנוכחי). להסדר זה הוענק בסופו של יום פטור.

סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

דרור שטרומ

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ב' כסלו, תשס"ג

7 נובמבר, 2002

¹ החלטת פטור מיום 12.8.02 להסכם בין בנק לאומי לישראל בע"מ וכרטיסי אשראי לישראל בע"מ (פטור 5031).